

Algemene Onderwijsbond

AOb ■

www.aob.nl

**Gezond en prettig aan
het werk!**

**Annemarie van Luik
Trainer/adviseur
avluik@aob.nl**

AOb

Gezond en prettig aan het werk!

Gezond en prettig aan het werk?

Wat is de aanleiding om deze lezing te bezoeken?

Duurzame inzetbaarheid

Duurzame inzetbaarheid

In staat zijn om huidig en toekomstig werk uit te kunnen blijven voeren.

Gaat over alle leeftijdsgroepen!

Het onderwijs brandt zijn mensen op

Nergens is het percentage werknemers met burn-outklachten zo hoog als in het onderwijs. Jonge leerkrachten worden in het diepe gegooid, directeuren blijven zelden achter hun mensen staan.

Door **Wouter Boonstra** Illustratie **Claudie de Cleen**

En miljoen Nederlanders hebben last van burn-outklachten. Het onderwijs heeft het hoogste percentage van alle arbeidsmarktsectoren: 26,3 procent (CBS/TNO, 2014). Het gemiddelde van alle sectoren in Nederland ligt op 14,4 procent. Brandt het onderwijs mensen langzaam maar zeker op?

"Ik generaliseer na, maar schooldirecteuren en rectoraten zien leraren liever een burn-out krijgen dan dat ze die willen voorkomen", zegt Annelien van Hemert. Ze is dit jaar gestopt als onderwijsinspectie, want haar programma's om leraren weer aan de slag te krijgen leverden onvoldoende op.

Volgens Van Hemert willen schoolleiders geen geld uitgeven aan het inwerken van docenten. "Je bent 22 jaar en wordt in het diepe gegooid. Je moet het alleen moeten." Ze heeft weinig directeuren ontmoet die achter hun personeel blijven staan. Van Hemert was zelf ook invaljuf. "Ik bleek al de vijfde van het jaar te zijn. Die kinderen hadden al driekwart jaar geen Nederlands gehad."

Volgens onderzoek van TNO worden burn-outklachten vooral veroorzaakt door een combinatie van te hoge taakeisen, emotioneel zwaar werk en slechte omgangsvormen zoals neuten. In het onderwijs spelen

"Ik wil niet meer"

ging het om psychosociale arbeidsbelasting (psa). Daaronder vallen onder meer werkdruk en stress. Het aantal uren dat wordt gewerkt, is het aantal

ook niet van je collega's hebben, die kunnen jouw drukte niet zomaar opvangen.

dig en blijvend arbeidsongeschikt bent. De hoogte van de uitkering is afhankelijk van het loon dat je verdiende voordat je ziek werd. De IVA-uitkering bedraagt 75 procent van het IVA-maandloon dat je verdiende in het jaar voordat je ziek werd.

Van Hemert: "De symptomen zijn dat je geen zin meer hebt om naar je werk te gaan. Je bent trillend als de klas voor de deur staat. Eind augustus denk je: straks moet ik weer, maar over acht weken heb ik herfstvakantie. Dat is eigenlijk geen vakantie, want je moet nakijken. En dan heb je nog de ouders die denken dat ze allemaal foutreintjes veroekken en die de professionaliteit van de leraar niet accepteren."

Half november werd de Week van de Weckstress gehouden. Uit cijfers van TNO/CBS bleek dat drie miljoen werknemers behoefte hebben aan maatregelen tegen werkdruk. Minister Asscher riep werkgevers op meer oog te hebben voor de mensen die ze stellen en te zorgen voor een prettige werkomgeving. Ook zou het helpen met collega's te praten over stress. Werkgevers zouden een aanspreekpunt voor werknemers kunnen instellen, waardoor de sfeer en sociale veiligheid op het werk verbeteren.

Van Hemert: "Er wordt weinig aan gedaan. Je kunt op een nieuwe school

Psychosociale arbeidsbelasting: PSA

Allerlei factoren die tot werkstress kunnen leiden.
Werkstress kan leiden tot verzuim.

3 elementen:

- Werkdruk
- Agressie en geweld
- Pesten, discriminatie en seksuele intimidatie

Psychosociale arbeidsbelasting: PSA

Werkdruk: grootste arbeidsrisico in het onderwijs

Werkdruk is **niet** “het druk hebben”!

Werkdruk: disbalans

- Te weinig tijd voor het werk of de taak
- Te hoge eisen
- Te lage eisen: kwaliteiten worden niet benut
- Onvoldoende regelruimte
- Pesten
- Onvoldoende steun ervaren
- Geen waardering krijgen

- Wat doet jouw school om gezond en prettig werken te bevorderen?

BRAVO

- Bewegen
- Roken
- Alcohol
- Voeding
- Ontspanning

Dit soort beleid is vooral gericht op de
medewerker!

Moet de (G)MR Gezond en prettig werken bevorderen?

Schadevergoeding voor burn-out docent

AMSTERDAM ■ Een voormalige docent Turks van een scholen-

DE STELLING

School is aansprakelijk voor burn-out leraar

Voor het eerst is een schadevergoeding betaald voor burn-out docent

Bel 0900 9009034 (€ 0,25 p/m)
of breng uw stem uit op
www.dvhn.nl

Uitslag vorige stelling:
Docenten mogen best waarschuwen tegen vaccinaties

Eens: **42%**
Oneens: **58%**

Aantal stemmers: 1664

gemeenschap in Rotterdam heeft wegens een burn-out een schadevergoeding van zijn oud-werkgever gekregen. Het is de eerste keer dat iemand uit het onderwijs compensatie ontvangt voor de belangrijkste beroepsziekte onder leraren. Directeur Jan Warming van Bureau Beroepsziekten van de FNV ziet het als een doorbraak. Zijn bureau heeft al negen jaar ervaring met burn-outs, maar nog nooit konden ze een schadevergoeding voor een docent bewerkstelligen. Het onderwijs staat op de zevende plaats van de sectoren met beroepsziekten. De werknemers hebben vooral psychische klachten. Warming hoopt dat de schikking leidt tot meer aandacht voor onderwijspersoneel. (ANP)

AOB • sterk in onderwijs

Rechtbank Amsterdam:

Klacht over pesten verplicht tot actie.

Wilmar Schaufeli, arbeids- en
organisatiepsycholoog aan de UvU.

Opgebrand? Stress is niet het probleem: gebrek
aan energiegivers zoals steun van
leidinggevenden, duidelijkheid over rol, vrijheid
om zelf werk in delen en mogelijkheid om te
leren.

Jessica van Wingerden, arbeids- en
organisatiepsycholoog gepromoveerd aan de
Erasmus Universiteit

“Managers moeten hun rol in de werkdruk zien.”

FD van 17 november, artikel naar aanleiding van onderzoek door Arbo Unie.

“Niet de overspannen werknemer, maar zijn baas is het probleem.”

Kosten van verzuim

Verzuim levert extra werkdruk op.

Verzuim is voor leerlingen vervelend.

Verzuim zet de onderwijskwaliteit onder druk.

Op grond van arbeidsomstandighedenwet moet er beleid gevoerd worden om PSA zoveel mogelijk te voorkomen of beperken.

Dus niet alleen een verantwoordelijkheid voor de werknemer!

Ook de werkgever kan wel degelijk een bijdrage leveren.

Verzuimpreventie begint op de eerste werkdag!
Gewoon op een prettige manier je werk doen.

Denk aan:

- Keuzes in taakbeleid
- Gesprekkencyclus
- Open cultuur waarin knelpunten besproken worden
- Aandacht voor verschillende levensfasen
- Integraal personeelsbeleid

Steun in de rug voor de (G)MR!

Per 1 juli 2017 is de arbeidsomstandighedenwet gewijzigd.

Doel wijziging Arbowet

- De Arbowet is aangepast om werknemers meer te betrekken bij de arbodienstverlening.
- De regering wil beroepsziekten en arbeid gerelateerde gezondheidsklachten zoveel mogelijk voorkomen.

Kortom meer aandacht voor preventie.

Instemmingsrecht

- Inhoud Arbo contract
- Preventiemedewerker: takenpakket, positie in de organisatie en persoon
- Samenwerken met preventiemedewerker en bedrijfsarts
- RI&E en het plan van aanpak

Moet de (G)MR Gezond en prettig werken bevorderen?

Ja!

Niet alleen omdat de wet dat voorschrijft maar vooral omdat je daarmee iets wezenlijks doet voor de mensen die het onderwijs maken!

Meer weten?

Cursus:

“Gezond en prettig aan het werk!”

23 januari 2018

AOb in Utrecht